
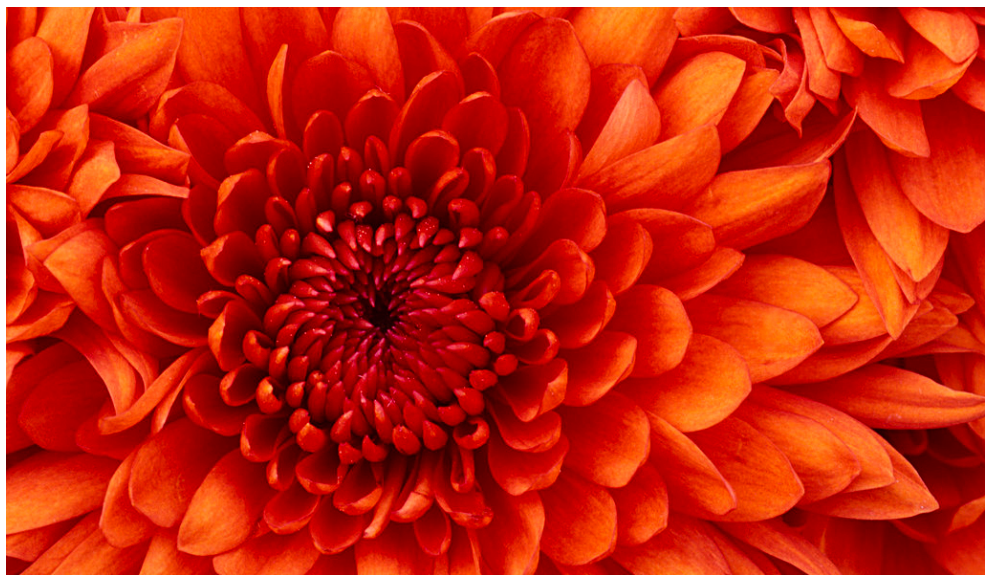
Revisionsrapport

Granskning av investeringsprocessen

Hudiksvalls kommun

Robert Heed

Februari 2012

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning och revisionell bedömning	1
2	Inledning	3
2.1	Bakgrund och syfte	3
2.2	Revisionsfråga	3
2.3	Metod och avgränsning	4
3	Granskningsresultat	5
3.1	Investeringsverksamheten	5
3.2	Regler och anvisningar för investeringsverksamheten	5
3.3	Budget- och beslutsprocess	6
3.4	Redovisning	8
3.5	Uppföljning och återrapportering	11
3.6	Hantering av anläggningsreskontra	12

1 *Sammanfattning och revisionell bedömning*

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hudiksvalls kommun genomfört en granskning avseende investeringsprocessen. Syftet med granskningen är att bedöma om investeringsprocessen är ändamålsenlig med avseende på styrning, redovisning och uppföljning.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunens investeringsprocess till delar är ändamålsenlig, men kan utvecklas inom nedanstående områden.

Vilka principer (regler och anvisningar) finns för investeringar, följs dessa och är de ändamålsenliga?

Under 2010 arbetades det fram principer för investeringsredovisningen samt nya mallar för äskande av investeringsmedel. Det är positivt att arbetet med att utveckla investeringsredovisningen har påbörjats.

Det finns dock inget övergripande styrdokument avseende investeringsverksamheten, där grundläggande principer och rutiner kring hanteringen av investeringsverksamheten beskrivs. För att de övergripande rutinerna ska bli ändamålsenliga är bedömningen att ett övergripande styrdokument bör tas fram för att kunna säkerställa hanteringen av investeringsverksamheten. Vidare bör rutiner och riktlinjer för de olika momenten utvecklas.

Är beslutsunderlagen utformade så att de ger tillräcklig information för att möjliggöra prioriteringar, styrning och kontroll?

Beslut om olika investeringsprojekt tas i regel i samband med ordinarie budgetprocess.

Det är väsentligt att en långsiktig strategisk plan upprättas, som kan ligga till grund för prioriteringarna, så att tillgängliga medel används på bästa sätt. I denna diskussion är det även viktigt att en plan tas fram för hur projekten ska finansieras.

Det är positivt att man under året har utvecklat en mall för äskanden för investeringsprojekt, så att det kan ske en enhetlig hantering mellan olika projekt samt att det även anges vilka effekter de olika projekten ger på framtida driftkostnader.

Bedömningen är att det är av vikt att de nya mallarna implementeras fullt ut och utvecklas ytterligare genom att till exempel poängbedöma olika kriterier, vilket kan ge bättre beslutsunderlag. Detta kan då ge bättre stöd för en prioritering mellan olika projekt.

Sker budgetering och redovisning så att investeringskostnaderna/upp-följningen blir rättvisande?

Tillämpningen av redovisningen av investeringsutgifter har medfört en förändrad gränsdragning mellan driftkostnader och investeringsutgifter. Bedömningen är att det finns brister i följsamheten mot god redovisningssed. Kontroller bör införas för att säkerställa att inga större poster som är avse som driftkostnader, bokförs som investeringar.

Vid tillämpning av komponentavskrivningar är det av vikt att de olika komponenterna särredovisas från övriga delar av investeringarna i anläggningsregistret, för att man tydligt kan urskilja de olika delarna.

Någon regelbunden omprövning av nyttjandeperioder görs inte. För att säkerställa att nyttjandeperioderna är korrekta bör en rutin införas där en bedömning av avskrivningstiderna görs.

Sker uppföljning och återrapportering så att kontrollen säkerställs?

Löpande uppföljning av investeringsprojekten görs varje månad internt inom tekniska verksamheten. Till nämnden och kommunstyrelsen görs en mer detaljerad uppföljning i samband med bokslut (årsbokslut och delårsbokslut).

Bedömningen är att rapportering av investeringsprojekt till tekniska nämnden bör utvecklas och göras löpande. Dessa rapporteringar bör förutom en ekonomisk redovisning och prognos även innehålla en beskrivning av projektet, följsamhet mot budget och tidplan samt orsaker till eventuella avvikelser.

Slutredovisningar görs inom förvaltningen, men dessa presenteras inte vare sig för nämnden eller kommunstyrelsen. Slutredovisningar bör delges nämnden och vid större projekt även kommunstyrelsen.

Hanteras anläggningsreskontran på ett tillfredsställande sätt?

Kommunens rutiner kring aktivering av investeringsutgifter sker endast en gång per år, vilket medför att hanteringen är en avvikelse mot god redovisningssed. En anpassning av rutinen bör ske.

I dagsläget tas avskrivna inventarier bort ur anläggningsregistret efter fem år. Detta medför att inventarier som kan finnas kvar i kommunens ägo tas bort. Enligt god redovisningssed ska ett inventarium ligga kvar i anläggningsregistret så länge det är i kommunens ägo. Rutinerna kring hanteringen bör ses över.

En inventering av att de fastigheter och fordon som finns i anläggningsregistret även är i kommunens ägo genomfördes i bokslut 2010. I anläggningsreskontran redovisas dock inköp av inventarier i klump utifrån respektive investeringsprojekt. Detta medför svårigheter att kunna genomföra en inventering för att säkerställa existensen i upptagna tillgångar. En översyn bör göras för att se hur man på bästa sätt löpande kan säkerställa existensen av de inventarier som finns i anläggningsregistret.

2 Inledning

2.1 Bakgrund och syfte

Kommunens bokförda värde på materiella anläggningstillgångar uppgick till ca 1 068 Mkr i bokslut 2010, vilket utgör över halva tillgångsmassan i kommunens balansräkning. Utöver detta uppgick investeringsutgifterna för 2010 till ca 140 Mkr.

De investeringar som görs idag kommer att påverka kommunens ekonomi under många år framöver. Det är därför av stor betydelse att styrning, redovisning och uppföljning av investeringar fungerar väl för att uppnå god ekonomisk hushållning.

Med tanke på ovanstående är det av vikt att beslutsunderlagen utgör en bra grund för prioritering mellan olika angelägna projekt samtidigt som man säkerställer en rimlig medborgerlig insyn i dessa komplicerade processer. Beslutsunderlagen bör innehålla kalkyler med kostnader för investeringen samt effekter på kommande driftkostnader. Vidare bör större investeringsprojekt följas upp genom efterkalkyler och slutrapportering.

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Hudiksvalls kommun genomfört en granskning avseende investeringsprocessen.

2.2 Revisionsfråga

Syftet med granskningen är att granska och bedöma kommunens investeringsprocess och därigenom besvara nedanstående revisionsfråga och kontrollmål/granskningsmål.

Granskningens ska besvara följande revisionsfråga:

- Är kommunens investeringsprocess ändamålsenlig?

I granskningen ingår följande granskningsmål:

- Vilka principer (regler och anvisningar) finns för investeringar, följs dessa och är de ändamålsenliga?
- Är beslutsunderlagen utformade så att de ger tillräcklig information för att möjliggöra prioriteringar, styrning och kontroll?
- Sker budgetering och redovisning så att investeringsutgifterna/ uppföljningen blir rättvisande?
- Sker uppföljning och återrapportering så att kontrollen säkerställs?
- Hanteras anläggningsreskontran på ett tillfredsställande sätt?

2.3 Metod och avgränsning

Granskningen har genomförts genom intervjuer med ansvariga, genomgång av rutiner och riktlinjer, uppföljning av ett antal investeringsprojekt samt stickprov på investeringsutgifter. Fokus på investeringsprocessen har legat på fastigheter samt gata/park där de volymmässigt största investeringarna genomförs.

De dokument som ingått i granskningen är:

- Anvisningar/riktlinjer
- Protokoll
- Beslut/underlag för investeringar
- Redovisningar av projekt

Genomgången av beslutsunderlag har avgränsats till de delar de presenterats för tekniska nämnden och kommunstyrelsen samt vissa interna dokument. Någon genomgång och bedömning av de underlag och bedömningar som finns till respektive projekt avseende upphandling, byggmöten mm har inte ingått i granskningen.

3 Granskningsresultat

3.1 Investeringsverksamheten

I nedanstående tabell redovisas Hudiksvalls kommuns investeringsvolym mellan åren 2008-2010.

(Mkr)	2008	2009	2010
Budget	115,0	93,6	143,1
Utfall	95,4	72,7	131,0

Exempel på större investeringsprojekt under åren är:

<u>Projekt</u>	<u>Investeringsutgift tom 2010</u>
Struktumställning skolor	90,0 Mkr
Stadsnätutbyggnad	72,8 Mkr (netto efter bidrag)
Struktumställning förskolor	25,2 Mkr

I förslag till budgeten för 2011 anges att investeringar hänförlig till den skattefinansierade verksamheten de senaste åren har uppgått till cirka 100 Mkr per år och har finansierats via egna medel utan upplåning. Omfattningen av investeringsverksamheten har dock ökat de senaste åren och om inte resultatutvecklingen är tillräckligt god kommer det att bli svårt att klara av en framtida självfinansiering av investeringsverksamheten. Detta medför att ett behov av upplåning kan uppstå.

Enligt tekniska nämndens reglemente, fastställt av kommunfullmäktige 2010-12-13, ansvarar nämnden för förvaltning, underhåll och drift av kommunens fastigheter, lokaler och andra anläggningar samt även för förvaltning, drift och underhåll av gator, vägar, parker mm. Det framgår även att nämnden är ansvarig för bland annat byggnationer.

3.2 Regler och anvisningar för investeringsverksamheten

Iakttagelser

Det finns inget övergripande styrdokument avseende investeringsverksamheten.

Under 2010 arbetade kommunledningskontoret fram ett förslag till nya riktlinjer för investeringsredovisningen. Syftet var att skapa mer enhetliga regler för att säkerställa en rättvisande kostnadsredovisning. Kommunstyrelsen fastställde dessa i december 2010 (§ 20) med tillägg att de skulle tillämpas från och med 2011.

Det har även under året arbetats fram mallar för åskande av investeringsmedel för att få fram bättre och mer enhetliga beslutsunderlag.

I tekniska nämndens reglemente anges:

”Nämnden skall, innan beslut fattas om ny-, om- och tillbyggnad av lokaler, till kommunstyrelsen ha överlämnat en driftkostnads kalkyl inkl kapitaltjänstkostnader, för godkännande. Godkännande behöver dock ej inhämtas för de objekt som ingår i tekniska nämndens budget.”

”I byggnadsprojekt, som tekniska nämnden har att utföra på uppdrag av annan nämnd, vilken givits en ekonomisk ram för byggnadsobjektet, ska tekniska nämnden hålla den beställande nämnden informerad om eventuella ekonomiska avvikelser. Om anvisad ekonomisk ram för ett byggprojekt förväntas överskridas ska tekniska nämnden och dess förvaltning, som kommunens organ för upphandling, beställning och byggande snarast rapportera detta till den beställande nämnden.”

Kommentarer och rekommendationer

Det är positivt att det har arbetats fram principer för investeringsredovisningen samt nya mallar för äskande av investeringsmedel. Även tekniska nämndens reglemente kan utgöra ett stöd för hantering av investeringsprocessen.

Det finns dock idag ingen skriftlig dokumentation kring den samlade processen eller vad respektive steg ska innehålla. För att tydliggöra grundläggande principer och rutiner kring hanteringen av investeringsverksamheten, bör ett övergripande styrdokument tas fram. I ett komplement till detta bör regler och riktlinjer för de olika momenten utvecklas.

3.3 Budget- och beslutsprocess

Iakttagelser

Budgeten anger de ekonomiska ramarna för verksamheten både avseende den löpande driften och investeringsverksamheten. Nämnderna tecknar sedan varje år åtaganden gentemot kommunfullmäktige, där det tydliggörs vilka åtaganden nämnden har och vad de ska åstadkomma inom budgeten.

Beslut om investeringar sker normalt som en del i det ordinarie budgetarbetet. Underlagen till beslut om enskilda investeringar ingår därför som en del i beslutad budget.

Inom fastighetsområdet finns ingen tydlig strategisk funktion, som ansvarar för den långsiktiga planeringen och hur kommunen utnyttjar befintliga lokaler på bästa sätt. Ett försök att förbättra detta har gjorts genom att inrätta roller som lokalsamordnare på respektive förvaltning samt anordna lokalsamordningsmöten. Initiering av fastighetsinvesteringar kommer i regel utifrån verksamheternas önskemål och behov, som samlas ihop under året. För närvarande pågår en översyn av kommunens fastighetshantering.

När det gäller investeringar inom gata/park så uppkommer dessa bland annat ur olika strategiska beslut om till exempel cykelbanor och att leda bort tung trafik från staden. Till underlag för prioriteringar inom gator och vägar ligger även den årliga inventering där statusen kartläggs.

Från och med 2011 beslutas investeringsbudgeten i 4-årsperioder. För 2011 ingick i ramarna ett investeringsprogram om 599 Mkr, men det slutliga förslaget landade på 581 Mkr för perioden 2011-2014. Av dessa utgör 439 Mkr investeringsutgifter inom den skattefinansierade verksamheten och resterande 142 Mkr avser den affärsmässiga verksamheten (VA/renhållning).

I vårberedningen utgår man från föregående års budget och utifrån denna får förvaltningarna lämna synpunkter. Från och med budget 2012 ska även driftkalkyler ligga till grund för investeringsäskanden. Inför höstberedningen går underlagen åter ut till förvaltningarna i de fall det finns några tillkommande poster.

Processen kring ett större investeringsprojekt kan beskrivas enligt följande:

1. Initiering av ett behov kommer i regel från verksamheterna.
2. En sammanställning görs av inkomna förslag och ledningsgruppen gör en prioritering av inkomna förslag.
3. För fastighetsinvesteringar görs tillsammans med verksamheten någon form av förstudie, där man ser över alternativa lösningar och konsekvenser av investeringen.
4. Kalkyler tas fram för respektive projekt. För till exempel byggkostnader görs grova beräkningar av kostnaderna som bygger på egna erfarenheter. Denna beräkning ligger sedan till grund för beslut.
5. Kalkylen sammanställs i mallen för investeringsäskanden. Denna innehåller uppgift om projektbeskrivning, resultatanalys, miljö, mål och riskanalys samt budget för projektet. I resultatanalysen anges förändring av driftskostnader, avskrivningstider samt kapitalkostnader.
Tidigare år kunde en investering i en lokal delas upp i två separata beslutsärenden, en avseende byggnationen och en avseende verksamheternas behov av tillbehör. Från och med 2011 ska även verksamhetens utgifter, till exempel inventarier, inkluderas i det underlag som tas fram för byggnationen.
6. Upphandlingsunderlag tas fram och upphandling genomförs. Om kostnaden avviker mycket mellan de anbud som kommer in och de beräkningar som är gjorda tas ärendet upp i tekniska nämnden för beslut om projektet ska genomföras eller avbrytas. I de fall det är större avvikelser så tas ärendet upp i kommunstyrelsen.
7. Om projektet finns med i budget så behövs inget ingångsättningstillstånd. I annat fall måste igångsättningstillstånd erhållas av kommunstyrelsen.

Kommentarer och rekommendationer

Beslut om olika investeringsprojekt beslutas i regel i samband med ordinarie budgetprocess.

Det är positivt att man under året har utvecklat en mall för äskanden för investeringsprojekt, så att det kan ske en enhetlig hantering mellan olika projekt samt att det även anges vilka effekter de olika projekten ger på framtida driftkostnader.

Äskandemallen ska användas från och med budget 2012 och bedömningen är att dessa kan ge bättre förutsättningar för att man ska kunna prioritera mellan olika projekt. För att ytterligare förbättra möjligheten till prioritering kan de olika kriterierna i mallen poängbedömas.

Idag beslutas investeringsplaner för 4-årsperioder. Det är väsentligt att en långsiktig strategisk plan upprättas, som kan ligga till grund för prioriteringarna, så att tillgängliga medel används på bästa sätt. I denna diskussion är det även viktigt att en plan tas fram för hur projekten ska finansieras. Det är därför positivt att kommunen från och med budget 2013 kommer att diskutera behovet av investeringar i ett perspektiv på åtta år.

Tidigare har olika delar av ett investeringsprojekt hanterats separat, till exempel byggnationer samt inventarier. Enligt nya rutiner under 2011 har tekniska verksamheten fått ett ansvar att ta fram ett beslutsunderlag för helheten. Bedömningen är att detta kan bidra till att beslutsunderlaget för respektive projekt blir bättre och därigenom utgöra ett bättre underlag för prioritering.

3.4 Redovisning

Iakttagelser

Löpande redovisning

Varje investering tilldelas ett eget projektnummer. Detta för att förenkla hanteringen när investeringen ska aktiveras. Tilldelning av projektnummer sker av ekonomifunktionen.

I kontoplanen finns konton som börjar på 40xx, som ska användas för investeringsutgifter. En investeringsutgift kan dock även bokföras på andra konton. Det är konteringen i koddelen projekt som avgör om det är en investering eller inte och styr vad som ska aktiveras. Respektive investeringsprojekt är sedan knutet till ett objekt i anläggningsregistret.

Vissa investeringar kan innehålla åtgärder som har olika livslängd och därmed olika avskrivningstider. Detta hanteras genom att en investering kan ha olika projektnummer som sedan knyts till respektive objekt.

Gränsdragning driftkostnader och investeringsutgifter

I de riktlinjer som tagits fram för investeringsredovisningen under 2010 anges bland annat kriterier för att en tillgång ska ses som en materiell anläggningstillgång. Dessa är:

- avsedd för stadigvarande bruk eller innehav
- ha en ekonomisk livslängd som överstiger 3 år
- inte av ringa värde (större än 1 prisbasbelopp)

Tidigare har gränsen för ringa värde uppgått till 2 prisbasbelopp. En anpassning av ett lägre belopp har gjorts utifrån den beloppsgräns som anges i inkomstskattelagen samt förslag från Rådet för kommunal redovisning (RKR), som uppgår till ett 1/2 prisbasbelopp.

Avskrivning/nedskrivning

Under 2010 gjordes en genomgång av anläggningsregistret och en översyn gjordes av avskrivningstider. I riktlinjerna framgår att det för varje anläggningstillgång ska göras en avskrivningsplan utifrån förväntad nyttjandetid och att avskrivningsmetoden ska avspegla hur tillgångens värde och/eller servicepotential successivt förbrukas. I riktlinjerna finns även angivet vilken avskrivningstid som gäller för respektive anläggningstyp, vilket utgör ett stöd vid bedömning av den enskilda anläggningens avskrivningstid.

Av riktlinjerna framgår vidare att man kan ha olika avskrivningstider på olika delar av en anläggningstillgång, sk komponentavskrivning. Detta ska dock enligt riktlinjerna endast användas för större investeringsprojekt.

Under året görs inga löpande avskrivningar på nya investeringsprojekt, utan avskrivning görs i samband med bokslutet med ett 1/2 år för samtliga projekt, oavsett när på året de har färdigställts. Utöver detta görs en manuell beräkning av avskrivningskostnader i samband med delårsbokslutet.

Eventuellt behov av nedskrivningar bedöms i samband med bokslut.

Investeringsbidrag

I framtagna riktlinjer anges att investeringsbidrag ska redovisas som en förutbetalad intäkt och intäktsföras under objektets nyttjandetid. Detta följer rekommendation 18 Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar från Rådet för kommunal redovisning, som gäller från och med 2010.

Fram till och med 2010 har investeringsbidragen minskat anläggningstillgångens värde i enlighet med tidigare principer. Principen har anpassats under 2011.

Stickprov

Bedömning av driftkostnad eller investeringsutgift

I samband med granskningen har följsamheten gentemot principen kring gränsdragning mellan drift och investering kontrollerats via följande stickprov:

- Inköp som redovisats som förbrukningsinventarier (driftkostnad)
- Inköp som redovisats som investeringsutgifter

Enligt principerna ska ett inköp ha en varaktighet om minst tre år och en utgift på minst ett basbelopp för att klassificeras som investering. Resultatet av stickproven visar på att det finns brister i följsamheten.

I investeringsprojekt avseende IT återfanns hyra av utrustning som avsåg 2011 samt utbildningskostnader. Dessa ska enligt god redovisningssed hanteras som driftkostnader. I projekt för inventarieanskaffning återfanns kostnader för rengöring samt material och inventarier av lägre värde, vilka även de ska hanteras som driftkostnader.

I kontrollerade byggnadsinvesteringar återfanns kostnader som enligt specifikationerna på fakturorna bland annat avsåg saneringsarbeten, luftprover, åtgärder efter vattenskador samt andra enklare reparationer. Bedömningen är att nämnda utgifter bör hanteras som en driftkostnad.

Avskrivningstider

I samband med granskningen genomfördes en kontroll kring vilka avskrivningstider som används.

Generellt kan noteras att avskrivningstiderna i stort följer de riktlinjer som anges i skriften "Avskrivningar" från Rådet för kommunal redovisning. Enligt uppgift görs även en enskild bedömning av avskrivningstiden i enlighet med gällande principer.

I kommunens riktlinjer anges dock kortare avskrivningstider för till exempel asfalteringsåtgärder. Det är fullt möjligt att hantera utgifter för vissa komponenter med en avvikande avskrivningstid, så kallat komponentavskrivning.

I skriften "Avskrivningar" från Rådet för kommunal redovisning anges att det inte finns något hinder för att olika avskrivningstider används för olika delar av en anläggningstillgång, om delarnas nyttjandetid är olika. Om betydande och fysiskt klart identifierbara delar av anläggningen har väsentligen olika nyttjandetider bör olika avskrivningstider tillämpas. I skriften anges vidare att denna metod kan medföra mer administration, varför den i första hand rekommenderas till större investeringsprojekt.

Kommentarer och rekommendationer

I granskningen genomfördes en kontroll om redovisade investeringsutgifter klassificerats riktigt, dvs om en kostnad ska bokföras som en driftkostnad eller om den ska aktiveras och resultatet belastas med avskrivningskostnad. Bedömningen efter genomförd kontroll är att det finns brister i hanteringen. En översyn bör göras av tillämpade principer för redovisningen.

För att stärka den interna kontrollen och öka säkerheten kring att inga poster som är att avse som driftkostnader, bokförs som investeringar, bör kontroller avseende detta genomföras. Detta kan med fördel ske genom stickprovskontroller av bokförda investeringsutgifter, både löpande under året och i samband med bokslut.

Vidare bör förtydligande avseende vad som är att anse som en investering och vad som är en driftkostnad delges de personer som ansvarar för bedömning och kontroll.

När det gäller avskrivningstider kan det konstateras att kommunen följer gällande rekommendation då det görs en individuell bedömning utifrån respektive investerings art och hur lång nyttjandeperiod som bedöms vara rimlig. Någon regelbunden omprövning av nyttjandeperioder görs dock inte. För att säkerställa att nyttjandeperioderna är korrekta bör en rutin införas där en bedömning av avskrivningstiderna görs.

Tidigare har kommunen till exempel hanterat en ny ytbeläggning av en gata/väg som en driftkostnad. Enligt kommunens nya principer, där asfaltering får en kortare avskrivningstid än övriga delar av vägen, anser vi att kommunen har gått över till att hantera asfalteringen som en komponent. För att detta ska kunna hanteras på ett korrekt sätt, är det av vikt att dessa delar särredovisas från övriga delar av väginvesteringarna i anläggningsregistret, för att man tydligt kan urskilja de olika delarna. När ett nytt ytskikt läggs på vägen, så ska det säkerställas att de tidigare utgifterna för samma åtgärd är avskriven eller uträddas i samband med den nya åtgärden.

Ovanstående resonemang kring komponentavskrivningar gäller även för åtgärder i fastigheter, som avser en urskiljbar åtgärd.

Det är positivt att man under året har anpassat redovisningen av investeringsbidrag till rekommendationen.

3.5 Uppföljning och återrapportering

Iakttagelser

Löpande uppföljning

Intern uppföljning av respektive investeringsprojekt görs månadsvis av den ekonom som ansvarar för tekniska verksamheten. Uppföljningen görs i regel i samverkan med projektansvariga. Uppföljningar görs även inom den tekniska verksamheten, genom byggmöten och avdelningsmöten.

Uppföljning av investeringarna sker i samband med bokslut (årsbokslut, delårsbokslut), då prognos lämnas och större avvikelser kommenteras. Utöver detta görs delrapportering av pågående projekt endast vid enstaka tillfällen till kommunstyrelsen eller tekniska nämnden. Till kommunstyrelsen sker även en löpande rapportering av investeringsverksamheten på totalnivå.

Slutredovisning

Slutredovisning görs internt på förvaltningen för respektive projekt, denna presenteras dock inte löpande till vare sig nämnden eller kommunstyrelsen, förutom vid förfrågan. Den årliga redovisningen sker endast som en del av rapporteringen av årsredovisningen.

I kommunstyrelsens protokoll under åren 2010 samt 2011 återfinns inga separata ärenden avseende investeringar, förutom i de fall de avser budget eller bokslut. I tekniska nämnden återfinns viss information kring badhuset samt ett årligt beslut kring förslag till gatuinvesteringar.

Kommentarer och rekommendationer

Uppföljning av investeringsverksamheten görs i samband med bokslut (årsbokslut, delårsbokslut). Utöver detta sker ingen detaljerad rapportering till vare sig tekniska nämnden eller kommunstyrelsen, så länge som projekten fortskrider enligt plan. På totalnivå sker dock en löpande rapportering till kommunstyrelsen.

Bedömningen är att rapportering av investeringsprojekt till tekniska nämnden bör utvecklas och göras löpande. Dessa rapporteringar bör förutom en ekonomisk redovisning och prognos även innehålla en beskrivning av projektet, följsamhet mot budget och tidplan samt orsaker till eventuella avvikelser.

Om större överskridanden av budgeten befaras är det av vikt att information kring detta samt alternativa lösningar presenteras i tid till tekniska nämnden och i förekommande fall till kommunstyrelsen, så att de ges möjlighet att prioritera mellan olika alternativa lösningar.

Det är positivt att en slutredovisning görs på förvaltningen, men det är av vikt att en rutin fastställs för att denna även ska delges tekniska nämnden och vid större projekt även kommunstyrelsen.

3.6 Hantering av anläggningsreskontra

Iakttagelser

Enligt den skrift som Rådet för kommunal redovisning har gett ut avseende avskrivningar framgår det att kommunen ska ha god överblick och kontroll över sina anläggningstillgångar. En lämplig form för detta är att upprätta ett anläggningsregister. Anläggningsregistret bör bland annat innehålla uppgift om identifikation, anskaffningsvärde, anskaffningstidpunkt, avskrivningsmetod samt ackumulerade avskrivningar.

Ansvar

Det är två personer som ansvarar för anläggningsreskontran, en som fungerar som systemförvaltare och huvudansvarig och den andra fungerar som backup. Detta upplevs som positivt då det minskar sårbarheten.

Aktivering

När ett investeringsprojekt är slutfört ska investeringsutgifterna enligt god redovisningssed aktiveras i anläggningsregistret. Aktivering sker dock endast en gång per år i samband med bokslutet, då alla årets investeringsutgifter aktiveras. Aktivering görs endast av projekt överstigande 1 prisbasbelopp.

Inventering

Av kommunens riktlinjer framgår att det åligger verksamhetsansvariga att ha kontroll över verksamhetens inventarier. För IT-utrustning finns ett separat inventarieregister. För övriga inventarier finns inga centrala riktlinjer kring vad som ska förtecknas i inventarieförteckningen.

I anläggningsregistret har fastigheter och fordon egna objektnummer. För övriga inventarier ligger inköpen ”klumpredovisade” på olika projekt. Detta medför att det inte går att få fram något underlag för inventering.

I samband med bokslutet 2010 gjorde ekonomiavdelningen en genomgång av de fastigheter som fanns upptagna i anläggningsregistret och dessa stämdes av med fastighetsregistret, vilket medförde vissa utrangeringar/nedskrivningar genomföras. Enligt plan kommer denna kontroll att genomföras årligen.

Avstämning

Avstämning av anläggningsredovisningen görs i samband med bokslut, när aktiveringar har genomförts.

Leasing

I riktlinjerna framgår att redovisningen av en tillgång inte ska vara beroende av vilken finansieringsform man valt, utan i de fall man leasar en tillgång i form av finansiell leasing och tillgången uppfyller kriterierna för investeringsutgift, ska den ingå bland anläggningstillgångarna.

Leasade bilar finns inte med i anläggningsregistret utan hanteras i ett separat system på tekniska förvaltningen.

Försäljning/utrangering

När uppgifter kommer från tekniska förvaltningen om att en fastighet har avyttrats, läggs det upp ett projekt för försäljningen. Uttag/redovisning av försäljningen i anläggningsregistret görs endast en gång per år.

Signalen om att en bil har avyttrats kommer från Transportstyrelsen. För inventarier finns ingen signal vid försäljning, vilket medför att inventarier som avyttrats kan ligga kvar tills de utrangeras generellt efter fem år.

Kommentarer och rekommendationer

De uppgifter som registreras i anläggningsregistret uppfyller ställda krav.

Enligt god redovisningssed ska avskrivningar ske från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk (rekommendation 11.2). Aktivering av investeringsutgifter sker enligt nuvarande rutiner endast en gång per år, då även avskrivningskostnaderna slutligen belastar resultatet. Detta görs genomgående med ett 1/2 års avskrivningar oavsett när projektet färdigställts under året. Under året påförs dock beräknade avskrivningar i samband med delårsbokslut. Nuvarande hantering är en avvikelse mot god redovisningssed. En översyn behöver göras av rutinen.

I dagsläget tas avskrivna inventarier bort ur anläggningsregistret efter fem år. Detta medför att inventarier som kan finns kvar i kommunens ägo tas bort. Enligt god redovisningssed ska ett inventarium ligga kvar i anläggningsregistret så länge det är i kommunens ägo. Rutinerna kring hanteringen bör ses över.

I anläggningsreskontran redovisas samtliga inköp av inventarier i klump utifrån respektive investeringsprojekt. Detta medför svårigheter att kunna genomföra en inventering för att säkerställa existensen i upptagna tillgångar. En översyn bör göras för att se hur man på bästa sätt löpande kan säkerställa existensen av de inventarier som finns i anläggningsregistret.

Enligt redovisningsprinciperna i årsredovisningen uppgår kommunens leasingavtal till obetydligt värde och har en löptid understigande tre år. En löpande kontroll bör ske av de leasingavtal som tecknas, för att bedöma om de ska klassificeras som en anläggningstillgång. Detta gäller även hyresavtal som kommunen tecknar.